

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE I FINACIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2014. GODINU**

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	4
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	6
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	10
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	10
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	12
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA	14
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	15
7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI.....	16
8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE	18

1. UVOD

Izmjenama i dopunama državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2014. godinu usklađuju se proračunski planovi s ostvarenim kretanjima tijekom godine. Odstupanja se u prvom redu odnose na slabije ostvarenje proračunskih prihoda uslijed nepovoljnijih gospodarskih kretanja u odnosu na prethodno planirane te dodatnih proračunskih troškova zbog poplava u istočnoj Slavoniji. U prijedlogu Izmjena i dopuna proračuna ugrađene su dodatne mjere fiskalne konsolidacije određene Zaključkom Vlade Republike Hrvatske te Odlukom o mjerama privremene obustave izvršavanja državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu. Također, predlažu se određene preraspodjele na pojedinim kategorijama na kojima planirana sredstva nisu dostatna, a nužno ih je izvršiti u ovoj godini. Naime, od 2012. godine Vlada RH ne može poduzeti značajnije preraspodjele između proračunskih stavaka, već sve preraspodjele iznad 5% iznosa pojedinih stavki mora odobriti Hrvatski Sabor.

Ostvarena makroekonomska kretanja znatno su slabija od prethodno očekivanih, što će rezultirati manjim proračunskim prihodima. Očekuje se da će se bruto domaći proizvod u 2014. godini smanjiti za 0,7%, pri čemu će razina cijena stagnirati u odnosu na prethodnu godinu. U uvjetima nominalnog pada BDP-a i ostvarenje proračunskih prihoda znatno je slabije od očekivanja. Najznačajnija smanjenja prihoda u odnosu na prethodni plan očekuju se kod poreza na dodanu vrijednost (1,3 milijarde kuna), poreza na dobit (259 milijuna kuna) te doprinosa (238 milijuna kuna). S druge strane, znatno bolji rezultati od plana očekuju se kod posebnih poreza i trošarina (756 milijuna kuna). Očekuje se i značajno smanjenje prihoda od pomoći prvenstveno zbog slabijeg povlačenja fondova EU (1,2 milijarde kuna), a koji su neutralni na deficit. Proračunski prihodi bi u 2014. godini trebali iznositi 114,5 milijardi kuna što je za 2,6 milijardi kuna manje od prethodno očekivanih.

Izmjenama i dopunama državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2014. godinu ukupni rashodi smanjuju se za 544 milijuna kuna i iznose 130,1 milijardu kuna. Smanjenja se planiraju na većini proračunskih kategorija od čega preko 1 milijarde kuna na rashodima poslovanja (financijski rashodi, subvencije, pomoći i ostali rashodi) te gotovo pola milijarde kuna na rashodima za nabavu nefinancijske imovine. Istodobno, povećani su rashodi za zaposlene (332 milijuna kuna), naknade građanima i kućanstvima (579 milijuna kuna) te materijalni rashodi (48 milijuna kuna). Proračunski trošak sanacije šteta uzrokovanih poplavama iznosi 279 milijuna kuna.

Osim promjena u stavkama državnog proračuna, predložene su i izmjene i dopune proračuna izvanproračunskih korisnika. Najveće korekcije ugrađene su kod Hrvatskih cesta čiji su planovi investicija smanjeni za dodatnih 715 milijuna kuna, čime je smanjen i njihov manjak za isti iznos.

Na strani državnog proračuna, rezultat smanjenja prihoda i povećanja rashoda je povećanje manjka državnog proračuna koji će iznositi 15,6 milijardi kuna, što je za 2 milijarde kuna više od prethodnog plana. S obzirom na predložena smanjenja manjka izvanproračunskih korisnika, ukupni manjak opće države iznosit će 16,4 milijarde kuna ili 5% BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

U razdoblju od objave posljednje službene makroekonomske projekcije Vlade Republike Hrvatske za 2014. godinu (u okviru Programa konvergencije RH za razdoblje 2014. - 2017. iz travnja 2014.) do danas znatno su izmijenjene gospodarske okolnosti, što se prvenstveno odnosi na intenziviranje negativnih domaćih makroekonomskih kretanja, ali i na pogoršanje uvjeta u međunarodnom okruženju. Prema dosad objavljenim podacima Državnog zavoda za statistiku, u prvom polugodištu 2014. godine zabilježeno je međugodišnje realno smanjenje bruto domaćeg proizvoda od 0,7%, kao posljedica pada od 0,6% u prvom te 0,8% u drugom tromjesečju. Smanjenju bruto domaćeg proizvoda u prvom polugodištu najviše je pridonio uvoz roba i usluga koji je zabilježio realno povećanje od 4,7%, a slijede bruto investicije u fiksni kapital s međugodišnjim smanjenjem od 4,5%. Državna potrošnja zabilježila je pad od 2,8%, dok je potrošnja kućanstava (zajedno s potrošnjom neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima) realno smanjena 0,5%. Za razliku od domaće potražnje koja je nastavila s padom, doprinos neto inozemne potražnje realnoj promjeni bruto domaćeg proizvoda bio je pozitivan budući da je izvoz roba i usluga zabilježio snažan rast od 9,4%, pri čemu se ovakva stopa u cijelosti odnosi na povećanje izvoza roba (18,2%). Dosad objavljeni visokofrekventni pokazatelji ukazuju na nastavak nepovoljnog kretanja gospodarske aktivnosti i u trećem tromjesečju 2014. godine. Ovo se prije svega odnosi na smanjenja indeksa industrijske proizvodnje, prometa od trgovine na malo, indeksa građevinskih radova, nastavak deflacije potrošačkih cijena te daljnja negativna kretanja na tržištu rada, sve prema dostupnim podacima za treće tromjesečje, kao što prikazuje tablica 1.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji

	2011.	2012.	2013.	I - III 2014.	IV - VI 2014.	VII - IX 2014.	I - VII 2014.	I - VIII 2014.	I - IX 2014.
Bruto domaći proizvod, realno, međugod. promjena u %	-0,3	-2,2	-0,9	-0,6	-0,8	-	-	-	-
Industrijski proizvodnja, kal. pr., međugod. promjena u %	-1,2	-6,6	-2,0	1,5	0,1	-1,6	0,8	0,2	-
Promet od trgovine na malo, kal. pr., međugod. promjena u %	1,0	-4,3	-0,4	0,6	-0,6	-0,8	-0,4	-0,3	-
Broj noćenja turista, međugod. promjena u %	7,0	4,0	3,3	-6,5	5,9	1,9	0,9	2,6	-
Indeks građevinskih radova, kal. pr., međugod. promjena u %	-8,7	-9,7	-4,6	-6,7	-7,3	-5,3	-7,4	-6,9	-
Indeks potrošačkih cijena, međugod. promjena u %	2,3	3,4	2,2	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Prosječna mjesečna bruto plaća, međugod. promjena u %	1,5	1,0	0,8	-0,2	0,1	0,3	0,0	0,0	-
Zaposlene osobe (administrativni izvori), međugod. promjena u % ²	-1,5	-1,1	-2,2	-2,3	-2,4	-2,5	-2,4	-2,4	-
Stopa registrirane nezaposlenosti (%) ²	17,8	16,9	20,2	22,4	19,7	17,7	20,6	20,2	19,9
Stopa aktivne nezaposlenosti (%)	13,5	15,8	17,3	18,7	16,6	-	-	-	-
Izvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,8	1,6	0,3	14,7	12,9	-	12,1	-	-
Uvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,7	0,7	2,6	7,7	3,3	-	5,3	-	-

¹ međugodišnja promjena izračunata je pomoću podataka za 7 i 8. mjesec, budući da podatak za 9. mjesec još nije dostupan

² podaci o broju zaposlenih osoba te o radnoj snazi za 2014. godinu su privremeni

Izvor: Državni zavod za statistiku

Gospodarstvo Europske unije u prvom polugodištu 2014. godine raslo je nešto sporije od prethodnih očekivanja, dok posljednji podaci ukazuju na još izraženija nepovoljna kretanja, daljnje jačanje rizika te niže izgleda za rast ekonomske aktivnosti u budućnosti, pa se tako za nadolazeće projekcije Europske komisije predviđa korekcija naniže u odnosu na projekciju iz Proletnih prognoza.

Slijedom navedenog, projekcija gospodarskog rasta za 2014. godinu korigirana je naniže (u Programu konvergencije iz travnja iznosila je 0,0%) te ukazuje na realno smanjenje bruto domaćeg proizvoda od 0,7% što znači šestu uzastopnu recesijsku godinu. Navedeno odstupanje kretanja bruto domaćeg proizvoda u 2014. u odnosu na prethodnu projekciju u najvećoj mjeri objašnjava iznimno izraženo nepovoljno odstupanje bruto investicija u fiksni kapital, za koje se prvotno očekivao rast, a uslijed znatno slabijih rezultata investicijskog ciklusa opće države te javnih poduzeća, ali i nešto slabije dinamike privatnih investicija. Za potrošnju kućanstava sada se predviđa neznatno blaži pad od projiciranog u Programu

konvergencije, dok se za državnu potrošnju očekuje snažniji pad, prvenstveno kao rezultat izraženijeg smanjenja broja zaposlenih u javnom sektoru od prethodno očekivanog. U skladu s ranije opisanim kretanjima izvoza roba i usluga u prvom polugodištu, dosad objavljenim podacima o izvozu roba te turističkim pokazateljima u nastavku godine, kao i trenutnim očekivanjima o rastu inozemne potražnje za hrvatskim izvozom krajem godine, predviđa se znatno povoljnije ostvarenje izvoza roba i usluga. S obzirom na naglašeniji pad domaće potražnje, snažniji očekivani rast uvoza roba i usluga u 2014. u usporedbi s predviđanjem iz Programa konvergencije proizlazi iz spomenute pozitivne korekcije kretanja izvoza roba i usluga te izraženije procijenjene elastičnosti uvoza u odnosu na izvoz. Kao posljedica zabilježene deflacije u dosadašnjem dijelu 2014., projekcija prosječne inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena blago je smanjena u odnosu na ranije predviđanje. Uzevši u obzir dosadašnja ostvarenja na tržištu rada (prema administrativnim izvorima), smanjenje broja zaposlenih osoba nešto će usporiti u odnosu na prošlu godinu, dok bi se stopa nezaposlenosti mogla zadržati na razini približnoj onoj iz 2013. godine.

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Zbog znatno izmijenjenih makroekonomskih okolnosti, prihodi državnog proračuna ostvaruju se slabije od planiranog. Osim navedenog, učinci nekih od strukturnih mjera koje su poduzete vezano uz proceduru prekomjernog deficita nisu ostvareni u punom planiranog opsegu.

Obzirom da deficit opće države prelazi granicu od 3%, a dug 60% BDP-a, krajem siječnja 2014. godine pokrenuta je od strane Europske komisije procedura prekomjernog deficita za Republiku Hrvatsku čiji je cilj u najkraćem razumnom roku dostići predviđene razine deficita opće države.

Mjere koje je u tu svrhu odlučila provesti Vlada Republike Hrvatske i predstavila ih u proračunu iz ožujka 2014. godine, rezultiraju povećanjem prihodne strane proračuna za 5,8 milijardi kuna. Međutim, ove mjere nisu bile dovoljne da bi se udovoljilo zahtjevima koje je Europska komisija stavila pred Vladu RH, pa su programom konvergencije usvojene dodatne mjere u vidu povećanja trošarina te naknada teleoperaterima.

Sukladno svemu iznesenom, prema novom planu proračuna u 2014. godini očekuje se smanjenje proračunskih prihoda u odnosu na plan iz ožujka za 2,6 milijardi kuna, te isti umjesto ranije planiranih u iznosu od 117,1 milijardu kuna, prema novom planu iznose 114,5 milijardi kuna.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza planiraju se u iznosu od 62,5 milijarde kuna, što predstavlja smanjenje od 1,1 milijardu kuna u odnosu na plan proračuna iz ožujka 2014. Pri tome najveće promjene bilježe prihodi od PDV-a, kao rezultat smanjenja ekonomske aktivnosti.

Porez na dohodak

Prihod od poreza na dohodak planira se u iznosu od 1,4 milijarde kuna i ne mijenja se u odnosu na onaj planiran proračunom iz ožujka 2014. godine.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit planira se u iznosu od 5,4 milijarde kuna i za 258,6 milijuna kuna je manji od ranije planiranog. Smanjenje ove prihodne kategorije rezultat je slabijih rezultata poslovanja poduzeća tijekom 2013. godine u odnosu na ranije očekivane, a koji su bili vidljivi tek krajem travnja kada su poduzeća predala završne obračune poreza na dobit za prethodnu godinu.

Porezi na imovinu

Prihodi od poreza na promet nekretnina u novom planu za 2014. godinu iznose 400,3 milijuna kuna te se u odnosu na ranije planirane smanjuju za 57,4 milijuna kuna.

Porez na dodanu vrijednost

Novi plan prihoda od poreza na dodanu vrijednost manji je za 1,3 milijarde kuna u odnosu na proračun iz ožujka te iznosi 40,7 milijardi kuna. Nova projekcija prihoda od PDV-a rezultat je slabijih kretanja osobne potrošnje, te zakonskih izmjena provedenih u 2014. godini, kao i onih provedenih u 2013. godini, a koje imaju cjelogodišnji učinak.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema prijedlogu izmjena i dopuna proračuna za 2014. godinu bilježe povećanje od 755,9 milijuna kuna u odnosu na plan te iznose 12,8 milijardi

kuna. Povećanje projekcije ovih prihoda rezultat je dodatnih mjera koje je Europska komisija zatražila u provođenju procedure prekomjernog deficita, kao i drugačijeg obračuna posebnog poreza na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove. U sklopu dodatnih mjera koje je zahtijevala Europska komisija u procesu prilagođavanja fiskalnog deficita prihvatljivim razinama, povećane su trošarine na energente za 20 lipa po litri. Fiskalni efekt povećanja trošarina na energente iznosi oko 350 milijuna kuna za 2014. godinu.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću

Kao jedna od mjera za smanjenje proračunskog deficita i osiguranje održivosti javnih financija s ciljem redovitog podmirivanja obveza koje se financiraju iz državnog proračuna planirao se uvesti porez na sve dobitke od lutrijskih igara i igara kladjenja. Zakon o izmjenama Zakona o igrama na sreću (NN 41/14) stupio je na snagu 1. travnja 2014., a prve uplate u proračun prema novom načinu oporezivanja dobitaka od lutrijskih i igara kladjenja izvršene su u svibnju 2014. Međutim, kako su izmjenama navedenog Zakona obuhvaćeni dobitci od 750 kuna na dalje, te obzirom na tumačenje da se stope primjenjuju progresivno, a ne prema pripadnosti iznosa razredu, nije u potpunosti ostvaren učinak ove mjere. Stoga se planirani prihod po osnovi poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću izmjenama i dopunama proračuna smanjuje za 251 milijun kuna. U toku je procedura donošenja Izmjena i dopuna Zakona o igrama na sreću gdje će se oporezovati svi dobitci neovisno o visini.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije od 1. srpnja 2013. godine značajno se smanjuje zbog ukidanja carina i carinskih pristojbi na uvoz iz zemalja EU, a ovo smanjenje u 2014. godini ima cjelogodišnji učinak na proračunske prihode. Sukladno tome prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije novim planom za 2014. godinu planiran je u iznosu od 396,4 milijuna kuna i nije se značajnije mijenjao u odnosu na plan iz ožujka.

Doprinosi

Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2014. godinu, prihodi od doprinosa smanjuju se za 237,7 milijuna kuna, a smanjenje je rezultat nepovoljnih kretanja na tržištu rada. Naime, novim planom za 2014. godinu prihodi od socijalnih doprinosa projicirani su u iznosu od 41,6 milijardi kuna.

Valja napomenuti kako doprinosi za mirovinsko osiguranje bilježe daleko manju korekciju od doprinosa za zdravstveno osiguranje, a osnovni razlog tome jest činjenica da je dogovoreno povlačenje sredstava iz II mirovinskog stupa za osiguranike s beneficiranim radnim stažem ostvareno u nešto većem iznosu nego li se to očekivalo.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2014. planirani su u iznosu od 3,1 milijardu kuna i u odnosu na plan iz ožujka smanjuju se za 1,2 milijarde kuna. Oko 95% ukupnih prihoda od pomoći odnosi se na prihode od pomoći institucija i tijela EU, koji su izravno vezani uz projekte financirane iz fondova EU, izgradnju Schengenskih kapaciteta te izravna plaćanja u poljoprivredi.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine iznose 2,7 milijardi kuna i ostaju na približno istoj razini u odnosu na plan proračuna iz ožujka 2014. godine. Međutim, došlo je do preraspodjele prihoda unutar pojedinih kategorija prihoda od imovine. Ovim izmjenama i dopunama državnog proračuna prihodi od dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države smanjuju se za 250 milijuna kuna, a

smanjenje bilježe i prihodi od koncesija. Istovremeno, povećava se kategorija ostali prihodi od nefinancijske imovine i to prvenstveno zbog prikupljanja prihoda od legalizacije.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2014. godinu planirani su na razini od 3,2 milijardi kuna i bilježe smanjenje u odnosu na važeći plan za 364,4 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju sami korisnici. Ovi prihodi novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 99,6 milijuna kuna i povećavaju se za 28,2 milijuna kuna u odnosu na proračun iz ožujka 2014. godine.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2014. godinu iznose 651,3 milijuna kuna i povećavaju se za 51,6 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. Ovi prihodi novim planom su povećani zbog povećanog učinka novog oblika naplate prekršajnih kazni.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine se novim planom za 2014. godinu povećavaju za 243,1 milijun kuna u odnosu na usvojeni proračun i iznose 558,7 milijuna kuna. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na strateške zalihe koje je planirala HANDA.

Tablica 2. Prihodi državnog proračuna za 2014. godinu

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje / smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	116.749	-2.839	113.910	97,6
1. Prihodi od poreza	63.639	-1.132	62.507	98,2
Porez na dohodak	1.369	0	1.369	100,0
Porez na dobit	5.689	-259	5.431	95,5
Porezi na imovinu	458	-57	400	87,5
Porezi na robu i usluge	55.734	-836	54.898	98,5
- Porez na dodanu vrijednost	41.965	-1.297	40.668	96,9
- Porez na promet	136	13	149	109,4
- Posebni porezi i trošarine	12.041	756	12.797	106,3
- Ostali porezi na robu i usluge	510	-57	453	88,8
- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	28	92	121	425,1
- Naknade za priređivanje igara na sreću	1.054	-343	710	67,4
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	389	8	396	102,0
Ostali prihodi od poreza	0	13	13	
2. Doprinosi	41.855	-238	41.618	99,4
3. Pomoći	4.306	-1.185	3.121	72,5
4. Prihodi od imovine	2.696	0	2.696	100,0
Prihodi od financijske imovine	1.537	-177	1.360	88,5
Prihodi od nefinancijske imovine	1.125	142	1.267	112,6
Prihodi od kamata za dane zajmove	34	35	69	204,1
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.582	-364	3.217	89,8
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	71	28	100	139,5
7. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	600	52	651	108,6
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	316	243	559	177,1
1. Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	22	7	29	131,7
2. Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	242	31	273	113,0
3. Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	52	205	256	497,6
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	117.064	-2.596	114.469	97,8

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Uzimajući u obzir trenutnu gospodarsku situaciju i rizike koji prijete financijskoj stabilnosti države, odgovornost je Vlade Republike Hrvatske prilagoditi fiskalnu politiku novonastalim okolnostima. Zbog nastavka trenda smanjenja prihoda i povećanja deficita nužna je daljnja racionalizacija rashoda i njihovo stavljanje u okvire novih proračunskih mogućnosti, zbog čega se Vlada odlučila na novi rebalans državnog proračuna.

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2014. godinu ukupni rashodi smanjuju se sa 130,7 milijardi na 130,1 milijardu kuna, odnosno za 544,0 milijuna kuna.

Ministarstva i drugi proračunski korisnici dodatnom racionalizacijom poslovanja smanjili su troškove provođenja svojih programa, usmjerivši dio tih sredstava na održavanje likvidnosti i dinamike plaćanja te u prvom redu održavanje životnog standarda najugroženijih skupina stanovništva.

Smanjenja u ukupnom iznosu od 1,5 milijarde kuna su provedena prvenstveno na pozicijama:

- Ministarstva financija - 261,7 milijuna kuna
- Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture - 190,2 milijuna kuna
- Ministarstva poduzetništva i obrta - 141,9 milijuna kuna
- Ministarstva zaštite okoliša i prirode - 130,5 milijuna kuna
- Ministarstva poljoprivrede - 127,3 milijuna kuna
- Ministarstva unutarnjih poslova - 127,2 milijuna kuna
- Ministarstva gospodarstva - 107,7 milijuna kuna
- Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - 94,7 milijuna kuna

Međutim, istovremeno su rashodi povećani za 1,0 milijardu kuna i to prvenstveno za:

- sanaciju štete uzrokovane poplavama - 279,3 milijuna kuna
- povećanja izdvajanja za mirovine - 338,6 milijuna kuna
- osiguranje dodatnih rashoda za zaposlene - 331,9 milijuna kuna

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Tablica 3. Rashodi državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
UKUPNO	130.651	-544	130.107	99,6
3 Rashodi poslovanja	128.088	-76	128.011	99,9
31 Rashodi za zaposlene	21.307	332	21.639	101,6
32 Materijalni rashodi	8.068	50	8.118	100,6
34 Financijski rashodi	11.234	-260	10.974	97,7
35 Subvencije	5.695	-368	5.328	93,5
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	8.937	-126	8.811	98,6
37 Naknade građ.i kućan.na tem.osig.i dr. naknade	67.151	579	67.730	100,9
38 Ostali rashodi	5.696	-284	5.412	95,0
4 Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.564	-468	2.096	81,8

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja iznose 128,0 milijardu kuna. Od ukupnih rashoda poslovanja najveći dio odnosi se na:

- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 67,7 milijardi kuna
- rashode za zaposlene u iznosu od 21,6 milijardi kuna
- financijske rashode u iznosu od 11,0 milijardi kuna

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene se ovim Izmjena i dopunama državnog proračuna povećavaju za 331,9 milijuna kuna. Iako je većina proračunskih korisnika državnog proračuna ostvarila uštede na ovim rashodima i to u iznosu od 184,5 milijuna kuna, za pojedine proračunske korisnike bilo je potrebno osigurati dodatna sredstva u ukupnom iznosu 516,4 milijuna kuna (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta 347,9 milijuna kuna, Ministarstvo unutarnjih poslova 98,0 milijuna kuna, Ministarstvo socijalne politike i mladih 40,1 milijun kuna,...).

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi uključuju naknade troškova zaposlenima, rashode za tekuće i investicijsko održavanje, uredski materijal, energiju, usluge i drugo. Iako su se ovi troškovi tzv. „hladnog pogona“ ministarstava, središnjih državnih ureda, državnih upravnih organizacija, agencija i ostalih proračunskih korisnika državnog proračuna pojačano kontrolirali, isti se zbog znatnijeg iznosa ovrha po okončanim sudskim postupcima povećavaju za ukupno 49,8 milijuna kuna, odnosno 0,6%.

Financijski rashodi

Financijski rashodi smanjuju se za 259,9 milijuna na ime kamata za primljene kredite i zajmove. Navedeno smanjenje rezultat je povoljnijeg zaduživanja.

Subvencije

Rashodi za subvencije smanjuju se za 367,9 milijuna kuna od čega najvećim dijelom kao rezultat provedbe Odluke o mjerama privremene obustave izvršavanja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 17. travnja 2014. Naime, navedenom Odlukom je, s ciljem daljnjeg smanjenja proračunskog deficita, iznos subvencija raspoloživih za ugovaranje i isplatu u 2014. godini ograničen u ukupnom iznosu od 390,0 milijuna kuna i to na pozicijama Ministarstva financija u iznosu od 150,0 milijuna kuna, Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 100,0 milijuna kuna, Ministarstva gospodarstva u iznosu od 100,0 milijuna kuna i na pozicijama Ministarstva poduzetništva i obrta u iznosu od 40,0 milijuna kuna.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države

Ovi rashodi smanjuju se za 125,7 milijuna kuna, ali važno je naglasiti da je smanjenje postignuto usporavanjem izvršavanja utvrđenih programa, a ne njihovim ukidanjem. Naime, nakon provedene analize stanja uočena je drugačija dinamika realizacije kapitalnih projekata financiranih iz prepristupnih fondova Europske unije od planirane te su stoga korigirane ranije planirane veličine. Međutim, uz navedeno smanjenje, povećavaju se izdvajanja za sanaciju štete od poplava u iznosu od 60,8 milijuna kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade povećavaju se za 579,0 milijuna kuna i to prvenstveno zbog povećanja izdvajanja za mirovine za 338,6

milijuna kuna, socijalne naknade za 76,7 milijuna kuna, sanaciju štete od poplava za 112,8 milijuna kuna, i naknade za nezaposlene za 50,8 milijuna kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi smanjuju se za 283,6 milijuna kuna. Najveće smanjenje od 329,0 milijuna kuna odnosi se na Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i to prvenstveno zbog smanjenja kapitalnih donacija i kapitalnih pomoći i 74,0 milijuna kuna kod Ministarstva poduzetništva i obrta. Međutim, uz navedeno smanjenje, povećavaju se izdvajanja za poticanje stambene štednje u iznosu od 122,0 milijuna kuna te za sanaciju štete od poplava u iznosu od 59,0 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine smanjuju se za 467,6 milijuna kuna, odnosno 18,2% prvenstveno zbog usporavanja kapitalnih investicija u izgradnji.

Tablica 4. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

(milijuni HRK)		Plan	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan	Indeks
		2014.		2014.	
4	Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.564	-468	2.096	81,8
41	Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	173	-22	151	87,2
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imov.	2.023	-381	1.642	81,2
43	Rashodi za nabavu pl.metala i ost.pohr.vrijednos	3	-2	1	45,8
44	Strateške zalihe	189	9	198	104,6
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinan. imovini	176	-72	104	59,3

Izvor: Ministarstvo financija

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje i prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.

Većina rashoda državnog proračuna gledano kroz funkcijsku klasifikaciju, odnosno prema svojoj namjeni, se smanjuje u ukupnom iznosu od 1,8 milijardi kuna i to prvenstveno za:

- ekonomske poslove u iznosu od 0,8 milijardi kuna i to prvenstveno zbog ograničenja rashoda za subvencije kod Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva gospodarstva i Ministarstva poduzetništva i obrta temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2014.
- opće javne usluge u iznosu od 645,8 milijuna kuna na ime kamata za primljene kredite i zajmove zbog povoljnijeg zaduživanja te zbog usporavanja kapitalnih investicija u izgradnju
- zaštitu okoliša u iznosu od 142,3 milijuna kuna

Rashodi za ostale namjene koje uključuju obranu, javni red i sigurnost, usluge unapređenja stanovanja i zajednice te zdravstvo se također smanjuju i to u ukupnom iznosu od 180,1 milijun kuna.

Međutim, istovremeno se rashodi povećavaju za 1,2 milijardi kuna i to prvenstveno za:

- socijalnu zaštitu u iznosu od 682,4 milijuna kuna zbog povećanja izdvajanja za mirovine, socijalne naknade, sanaciju štete od poplava i naknade za nezaposlene
- obrazovanje u iznosu od 511,7 milijuna kuna

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
UKUPNO	130.651	-544	130.107	99,6
01 Opće javne usluge	21.436	-646	20.790	97,0
02 Obrana	4.279	-13	4.266	99,7
03 Javni red i sigurnost	7.240	-81	7.159	98,9
04 Ekonomski poslovi	13.619	-809	12.810	94,1
05 Zaštita okoliša	606	-142	464	76,5
06 Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.480	-2	1.479	99,9
07 Zdravstvo	21.822	-85	21.737	99,6
08 Rekreacija, kultura i religija	1.788	39	1.827	102,2
09 Obrazovanje	10.369	512	10.880	104,9
10 Socijalna zaštita	48.013	682	48.696	101,4

Izvor: Ministarstvo financija

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 114,5 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 130,1 milijardu kuna, manjak državnog proračuna za 2014. godinu planiran je u iznosu od 15,6 milijardi kuna ili 4,8% bruto domaćeg proizvoda.

Tablica 6. Ukupni manjak državnog proračuna

<i>mil. HRK</i>	Plan 2014.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
Prihodi (6+7)	117.064	-2.596	114.469	97,8
Prihodi poslovanja (6)	116.749	-2.839	113.910	97,6
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	316	243	559	177,1
Rashodi (3+4)	130.651	-544	130.107	99,6
Rashodi poslovanja (3)	128.088	-76	128.011	99,9
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	2.564	-468	2.096	81,8
Ukupni manjak/višak	-13.587	-2.052	-15.639	
% BDP-a	-4,1		-4,8	

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Planirani manjak državnog proračuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 42,6 milijardi kuna. U isto vrijeme, ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planiraju se na razini od 26,9 milijardi kuna.

U strukturi primitaka od financijske imovine i zaduživanja najveći dio u iznosu od 23,3 milijarde kuna ili 54,6% čine primici od izdanih vrijednosnih papira, što se odnosi na financiranje putem obveznica na inozemnom financijskom tržištu u iznosu od 9,5 milijardi kuna te obveznica na domaćem financijskom tržištu u iznosu od 12,1 milijardu kuna. Najveći dio preostalog iznosa ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja za 2014. godinu čine primici od zaduživanja kreditima i zajmovima na domaćem i inozemnom financijskom tržištu u iznosu od 10,3 milijardi kuna te primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova u iznosu od 8,2 milijarde kuna. Preostali dio primitaka čine primici od prodaje dionica i udjela u glavnici u iznosu od 0,9 milijardi kuna.

U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio od 15,4 milijardi kuna ili 57,1% imaju izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova. Najveći dio preostalog iznosa ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u ukupnom iznosu od 8,8 milijardi kuna. Preostali dio ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za dane zajmove te izdatke za dionice i udjele u glavnici. Izdaci za dane zajmove su planirani u iznosu od 1,8 milijardi kuna, dok su izdaci za dionice i udjele u glavnici planirani u iznosu od 1,0 milijarde kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka proračuna jesu prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 6,2 milijarde kuna te planirani prijenos depozita u narednu godinu u iznosu od 6,2 milijarde kuna.

Tablica 6. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	116.749	-2.839	113.910	97,6
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	316	243	559	177,1
RASHODI POSLOVANJA	128.088	-76	128.011	99,9
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.564	-468	2.096	81,8
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-13.587	-2.052	-15.639	115,1
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	35.603	7.029	42.632	119,7
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	25.561	1.413	26.974	105,5
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	9.746	-3.564	6.182	
PLANIRANI PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-6.200	0	-6.200	
NETO FINANCIRANJE	13.587	2.052	15.639	115,1

Izvor: Ministarstvo financija

7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Novim planom za 2014. godinu prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika planirani su u iznosu od 6,2 milijarde kuna, što je smanjenje od 209,3 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan. Ovo smanjenje odnosi se na Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) te Hrvatske vode (HV), dok Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) i Hrvatske ceste (HC) bilježe povećanje prihoda. U strukturi prihoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika, najznačajniji izvor predstavljaju prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 3,1 milijarde kuna, a isti bilježe smanjenje u odnosu na prethodni plan za 45,8 milijuna kuna. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode vodnog gospodarstva Hrvatskih voda, dok najveće smanjenje bilježi stavka ostalih nespomenutih prihoda DAB-a. Sljedeća po veličini stavka su pomoći, a planirane su u iznosu od 2,3 milijarde kuna ili 203,8 milijuna kuna manje u odnosu na prethodni plan. Najveći dio ukupnih pomoći otpada na kapitalne pomoći iz državnog proračuna Hrvatskim cestama. Slijede prihodi od imovine, pri čemu najveći dio čine ostali prihodi od financijske imovine kod DAB-a. Prihodi od imovine svih izvanproračunskih korisnika novim planom su utvrđeni u iznosu od 749,8 milijuna kuna ili 42,9 milijuna kuna više u odnosu na prethodni plan za 2014. godinu. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija novim planom za 2014. godinu iznose 79,8 milijuna kuna, što je za 7,7 milijuna kuna manje od prethodnog plana. Preostali dio prihoda poslovanja odnosi se na kazne, upravne mjere i ostale prihode koji iznose 6,5 milijuna kuna te bilježe povećanje od 5 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine novim planom za 2014. godinu iznose 2,7 milijuna kuna, što je povećanje od 2,6 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan.

Rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 4,6 milijardi kuna, što je za 375,1 milijun kuna manje u odnosu na prethodni plan. Najveće rashode poslovanja u iznosu od 1,6 milijardi kuna bilježe HV. U strukturi rashoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika najveći dio se odnosi na materijalne rashode, koji su smanjeni za 235,8 milijuna kuna, odnosno iznose 2,5 milijardi kuna. Najveće materijalne rashode bilježe HV i oni se u najvećem dijelu odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja. Drugo mjesto u strukturi ukupnih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika zauzimaju financijski rashodi koji su smanjeni za 148,9 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan te iznose 622,9 milijuna kuna. Navedeno smanjenje financijskih rashoda je zabilježeno većinom kod HC-a te CERP-a i to najvećim dijelom na poziciji kamata za primljene kredite i zajmove. Ostali rashodi izvanproračunskih korisnika novim planom bilježe iznos od 507,1 milijun kuna, što čini smanjenje od 161,1 milijun kuna. U ostalim rashodima izvanproračunskih korisnika najveći dio čine kapitalne pomoći Hrvatskih voda. Slijede rashodi za pomoći u planiranom iznosu od 502 milijuna kuna, čime bilježe povećanje u odnosu na prethodni plan za 73,1 milijun kuna. Rashodi za zaposlene iznose 279,9 milijuna kuna te se u odnosu na prethodni plan povećavaju za 2,9 milijuna kuna. Rashodi za naknade građanima i kućanstvima se povećavaju za 106 milijuna kuna na razinu od 156,2 milijuna kuna, a rashodi za subvencije bilježe smanjenje od 11,2 milijuna kuna na razinu od 9 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu smanjeni su za 629,8 milijuna kuna te iznose 2,3 milijarde kuna. Smanjenje se bilježi kod CERP-a prvenstveno jer nije izvršena planirana kupnja zemljišta, kod FZOEU-a u

aktivnostima gospodarenja otpadom te kod HC-a u dijelu ulaganja u državne ceste po programima.

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 6,2 milijarde kuna i ukupno planiranih rashoda u iznosu od 6,8 milijardi kuna, planirani manjak izvanproračunskih korisnika je smanjen za 798,1 milijun kuna odnosno s 1,4 milijarde na 636,5 milijuna kuna.

8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE

Ukupni manjak proračuna opće države u 2014. godini iznosit će 5% bruto domaćeg proizvoda, što je za 0,4 postotna boda više u odnosu na plan usvojen u ožujku ove godine. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 4,8% BDP-a, dok će izvanproračunski korisnici smanjiti svoj manjak s 0,4% BDP-a na 0,2% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imat će uravnotežen proračun.

Tablica 8. Procjena ukupnog manjka/viška konsolidirane opće države

% BDP-a	Ostvarenje 2013.	Plan 2014.	Novi plan 2014.
Ukupni manjak/višak, državni proračun	-4,9	-4,1	-4,8
Ukupni manjak/višak, izvanproračunski korisnici	-0,5	-0,4	-0,2
Ukupni manjak/višak, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,2	0,0	0,0
Ukupni manjak/višak proračuna opće države	-5,2	-4,6	-5,0

Izvor: Ministarstvo financija

Prema statističkoj metodologiji ESA 2010, javni dug je na kraju 2013. godine iznosio 249,8 milijardi kuna odnosno 75,7% BDP-a. Sukladno planiranom manjku proračuna konsolidirane opće države, odnosno planovima za financiranje u 2014. godini, očekuje se da će javni dug na kraju godine dostići razinu od oko 82% BDP-a.